

PTASI KALENDARZ 2011 – MARZEC
KOPCIUSZEK (Phoenicurus ochruros)
Drozd – Turdidae

Można go zobaczyć na skałach i na szczycie dachu. Czarny jak kominiarz z rdzawoczerwonym ogonkiem, klania się nam wesoło, a rankami śpiewa, siedząc wysoko na kominie. Śpiew kopciuszka jest ubogi, zgrzytliwy, i zwykle dochodzi ze szczytu dachu lub innego miejsca na budynku. Kopciuszek przypomina nieco pleszkę, można go jednak łatwo odróżnić od niej, gdyż samiec jest cały szaro – czarny, a ogon ma rdzawy, białe lusterka na skrzydłach. Samica jest szara, bez białych plam, ale jej ogon jest również rdzawy.

Budowa skrzydła:

U kopciuszka 2 lotka I rzędu jest krótsza niż 6, a 3, 4 i 5 mają w przybliżeniu tę samą długość. Zewnętrzne chorągiewki lotek I rzędu od 3 do 6 są zwięzione.

Kopciuszek pierwotnie zasiedlał tylko kamieniste, górskie tereny. Obecnie chętnie przebywa w miastach i na wielu obszarach jest tam liczniejszy, niż w swym pierwotnym środowisku. Przebywa teraz chętnie w pobliżu ludzkich osiedli. Kopciuszek tak przyzwyczał się do ludzi, że gniazdo buduje najchętniej pod okapem dachu, we wgłębieniu muru, które ledwie je przysłania.

Na tereny lęgowe powraca w marcu. Okres lęgowy trwa od maja do lipca. Nie wysiła się przy budowie gniazda, samica buduje gniazdo z suchych traw oraz liści i wyściela je

miętko włosami, piórkami i wełną Jest ono umieszczone pod dachami domów, stodół i szop, w otworach ścian, w płytkach, szerokich dziuplach.

Chętnie zajmuje sztuczne, specjalnie przystosowane półotwarte skrzynki. Samica składa w gnieździe 5-6 czysto białych jaj.

Wysiaduje je przez 13 dni. Samiec pomaga tylko w wychowywaniu piskląt. Troskliwie opiekuje się swoim potomstwem, a gdy zagraża mu niebezpieczeństwo, fruwa zdenerwowany dookoła gniazda, klania się, kiwa ogonkiem i krzyczy: „*syt-tak-tak*”. Młode opuszczają gniazdo po 12-16 dniach, zanim są w stanie dobrze latać, lecz pozostają w pobliżu gniazda. Lęgi są wyprowadzane dwa razy w roku – w kwietniu i w czerwcu – toteż aby wykarmić swe pisklęta, kopciuszek pilnie łowi owady, szczególnie muchy, małe motyle, wiję i pająki. Później na jesieni zjada także soczyste jagody np. owoce czarnego bzu, maliny.

Jest ptakiem wędrownym. W październiku kopciuszeki odlatują do Europy Południowej, północno-zachodniej Afryki i Egiptu.

Kopciuszek występuje w całej Europie, od Azji mniejszej do Chin i w południowo-wschodniej Afryce. W Polsce jest dość liczny gatunkiem lęgowym. Objęty jest ścisłą ochroną gatunkową.

A to charakterystyczne pióra kopciuszka:

Lotka II rzędu i 2 lotki I rzędu

3 rdzawopomarańczowe sterówki (ogon)

http://www.hlasek.com/phoenicurus_ochruros_4066.html

[http://ptaki.polska.pl/baza_gatunkow/gallery,Kopciuszek_\(Phoenicurus_ochruros\)_gid,274719,cid,615.htm?body=desc](http://ptaki.polska.pl/baza_gatunkow/gallery,Kopciuszek_(Phoenicurus_ochruros)_gid,274719,cid,615.htm?body=desc)

Wiadomości zebrała Fenologiczna Joanna, grafiki przygotowała Monika Kicińska

Źródła:

1. J. Gotzman, B. Jabłoński, Gniazda naszych ptaków, 1972
2. Leksykon Przyrody – Ptaki śpiewające, 1993
3. Mały atlas ptaków, PWRiL, 1971
4. Jakie to pióro? Przewodnik. E. Bezzel, 2010

W kwietniu zapraszam na spotkanie z remizem i jego niezwykłym gniazdem.